

2/2019

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

Ajankohtaiskatsaus seudun kehitykseen 11.06.2019

Aluetalous

Kaupan alan myynnin kasvu hidastunut

Toimitilamarkkinat

Toimistotilojen vuokrien nousu hidastunut

Hyvinvointi

Perustoimeentulotukea saavia aiempaa vähemmän

Liikenne

Lentomat kustajien määrän kasvuvauhti hidastui

Työmarkkinat

Avoimia työpaikkoja tarjolla ennätysmäärä

Väestö

Helsingin seudun väestönkasvu edelleen nopeaa

Valokiilassa

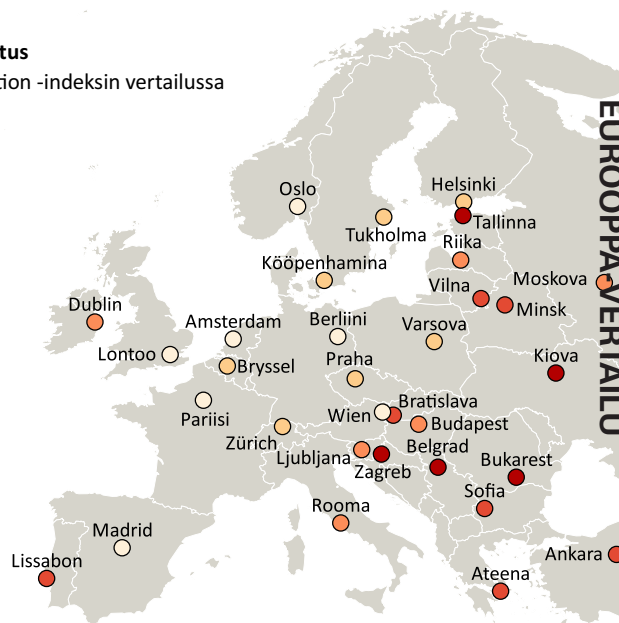
Elina Brandt

Helsingin seudun asukkaiden kulkutapojen käyttö vuosina 2012 ja 2018

Liikkuminen ja kuljetus

Sijoitus Cities in Motion -indeksin vertailussa

- 1–7
- 7–14
- 14–20
- 20–27
- 27–32

Lähde: Cities in Motion Index 2019, IESE Business School

© EuroGeographics

Helsingissä helpompaa liikkua kuin eurooppalaisissa pääkaupungeissa keskimäärin

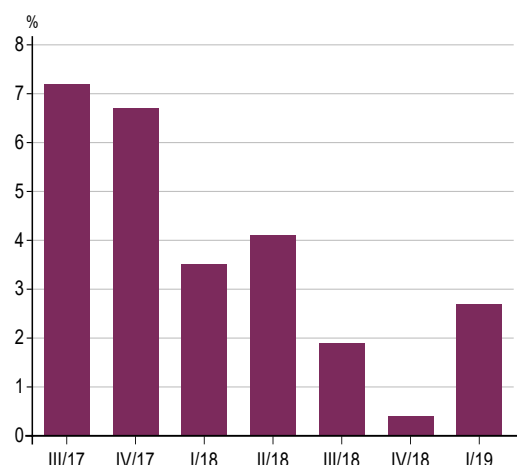
Helsinki sijoittuu kahdenneksitoista, kun vertaillaan liikkumisen sujuvuutta 32 eurooppalaisessa pääkaupungissa. IESE Business Schoolin Cities in Motion -indeksin mukaan liikkumisen sujuvuutta lisäävät esimerkiksi lyhyet työmatka-ajat, kehittynyt kaupunkipyöräjärjestelmä sekä kaupungin metroasemien ja toisaalta kaupunkiin saapuvien lentojen määrä.

Parhaiten vertailussa menestyivät suurkaupungit Lontoo, Pariisi ja Berliini. Myös Oslo, Tukholma ja Kööpenhamina sijoittuivat hieman Helsinkiä paremmin. Huonoiten sijoittuivat Itä-Euroopan kaupungit, kuten Bukarest, Belgrad ja Kiiova. Myös Tallinna kuului huonoiten menestyneeseen viidennekseen. Vertailussa parhaiten ja huonoiten menestyneet kaupungit olivat samoja kuin edellisvuonnakin, mutta muiden kaupunkien sijoitukset muuttuivat jonkin verran. Helsinki paransi sijoitustaan edellisvuodesta, jolloin se oli ollut sijalla 17 eurooppalaisten pääkaupunkien joukossa.

Vertailussa arvioitiin liikkumisen ja kuljetuksen lisäksi kaupunkien kehittyneisyyttä kahdeksalla muulla osa-alueella, kuten yhteisöllisyydessä, kaupunkisuunnittelussa ja ekologisuudessa. Helsinki menestyi parhaiten hallinnon toimivuuden mittareilla. IESE Business School on Navarran yliopiston kauppakorkeakoulu, jonka pääkampus sijaitsee Barcelonassa.

Kaupan toimialojen yhteenlaskettu kokonaismyynti Helsingin seudulla

Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus ja Kaupunkitutkimus TA

Aluetalous

Kaupan alan kokonaismyyntin kasvu hidastunut

Helsingin seudulla kaupan kokonaismyynti kasvoi ennakkotietojen mukaan tammi-maaliskuussa 2,7 prosenttia edellisvuodesta. Vuonna 2017 kasvu oli voimakasta useamman vuoden kestäneen laskukauden jälkeen, mutta vuoden 2018 aikana kasvu on hidastunut.

Suhdanneodotukset heikot, mutta tämänhetkinen tilanne vahva

Elinkeinoelämän keskusliiton (EK) toukokuussa laatiman Suhdannebarometrin mukaan lähikuukausien suhdanneodotukset ovat heikot kaikilla päätoimialoilla ja odotukset ovat aiempaa varovaisemmat. Toisaalta tämänhetkistä suhdannetilannetta kuvattiin tiedustelussa keskimääräistä vahvemmaksi ja se on pysynyt hyvänä kaikilla päätoimialoilla. Tuotanto ja myynti sekä henkilöstömäärät lisääntyivät alkuvuodesta.

Maailmantalouden epävarma tilanne näkyy yritysten tuotannon kasvun esteissä, kun sekä teollisuudessa että palveluissa riittämättömästä kysynnästä on muodostunut keskeisin ongelma. Lisäksi erityisesti rakentamisessa, mutta myös muilla päätoimialoilla, rekrytointi tuottaa vaikeuksia.

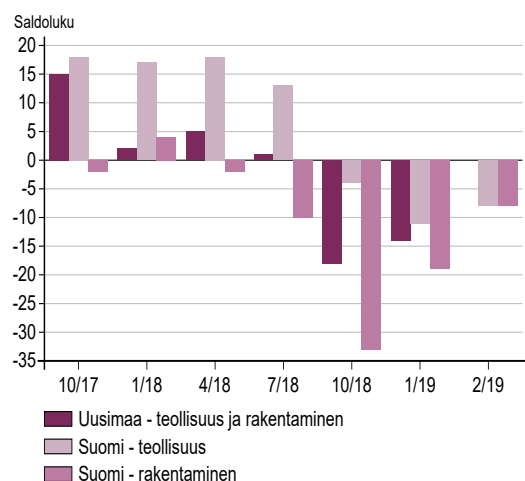
Teollisuus ja rakentaminen

Uudenmaan teollisuus- ja rakennusyritysten lähikuukausien suhdanneodotukset ovat vaihtelevat. Suhdannenäkymien saldoluku oli Uudellamaalla huhtikuussa -7 (tammikuussa -14), ja on lähellä koko maan keskiarvoa. Tuotanto lisääntyi vuoden 2019 alussa ja tuotannon ennakkoidaan kasvavan myös lähikuukausien aikana. Tuotantokapasiteetti oli huhtikuussa kokonaan hyödynnettyä 91 prosentilla vastaajista. Tilaustilanne oli hieman tavanomaista parempi ja valmistusvarastot hivenen normaalia suuremmat. Henkilöstön määrä kasvoi jonkin verran ja työvoima pysyy ennallaan kesään mentäessä, kausivaihtelu huomioiden. Ammattitaitoisen työvoiman puute oli Uudellamaalla huhtikuussa ongelmana 27 prosentilla vastaajista. Kannattavuus oli hieman vuoden takaista parempi ja se kohentunee edelleen tulevina kuukausina.

Koko maan teollisuusyritysten suhdanneodotukset ovat pysytelleet heikkoina, ja teollisuuden suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa -8 (tammikuussa -11). Teollisuusyritysten tämänhetkinen suhdannetilanne on kuitenkin yhä hyvä, vaikka onkin hieman heikentynyt talvesta. Teollisuusyritysten saamat uudet tilaukset pysyttelivät tavanomaisella tasolla tammi-maaliskuun aikana. Tuotantokapasiteetti oli huhtikuussa kokonaan käytössä 84 prosentilla vastaajista. Vientitilaukset ovat yhä positiiviset, vaikka vientitilaukset pysyi alle normaalina pidetyn tason. Vaikka henkilöstön määrä lisääntyi, sen kasvu on hidastumassa. Tuotannon kasvun suurin este oli edelleen riittämätön kysyntä, mutta myös rekrytointiongelmien lisäksi lisääntyneet talvesta.

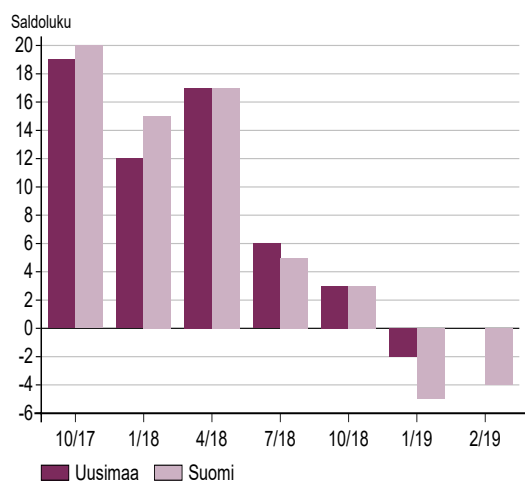
Koko maassa rakennusyritysten suhdannetilanne on jatkunut hyvänä ja tämänhetkistä tilannetta kuvataan edelleen keskimääräistä vahvemmaksi. Tilauskanta kasvoi hieman ja on yhä yli normaalitasoa. Myymättömien asuntojen määrä pysyi lähellä keskimääräistä tasoa. Tuotannon määrä kasvoi alkuvuodesta hieman ja myös henkilöstömäärä kasvoi. Rakentamisen yleiset suhdannenäkymät ovat kuitenkin heikohkot ja suhdannetilanteen

Teollisuuden ja rakentamisen suhdannenäkymät

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto EK, suhdannebarometri

Palveluyritysten suhdannenäkymät

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto EK, suhdannebarometri

arvioidaan heikentyvän kesään mentäessä. Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa -8 (tammikuussa -19). Tuotantokapasiteetti on hyvin hyödynnettyä ja 87 prosenttia rakennusyrityksistä arvioi kapasiteetin olevan kokonaan käytössä. Merkittävin kasvun este on edelleen työvoiman rekrytointi, eikä tilanne ole helpottanut alkuvuodesta.

Palvelualat

Uudenmaan palvelualojenyritysten suhdannetilanteen ennakkoidaan pysyvän lähikuukausina keskimäärin lähes ennallaan. Myynti kasvoi hieman tammi-maaliskuussa ja myös lähikuukausien myynnille on kasvuodotuksia. Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa -2 (tammikuussa -2) ja Uudenmaan yritysten suhdannearviot ovat hieman koko maan keskiarvoa myönteisemmät. Henkilöstön määrä pysyi vakaana tammi-maaliskuussa ja työvoiman määrä lisääntyy lievästi kesään mentäessä. Ammattitaitoisen työvoiman puute oli huhtikuussa tuotannon kasvun esteenä 28 prosentilla palvelualojen vastaajista. Vuoden ensimmäisen neljänneksen kannattavuus parani hieman edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta, ja sen ennakkoidaan vielä kohentuvan lähikuukausina.

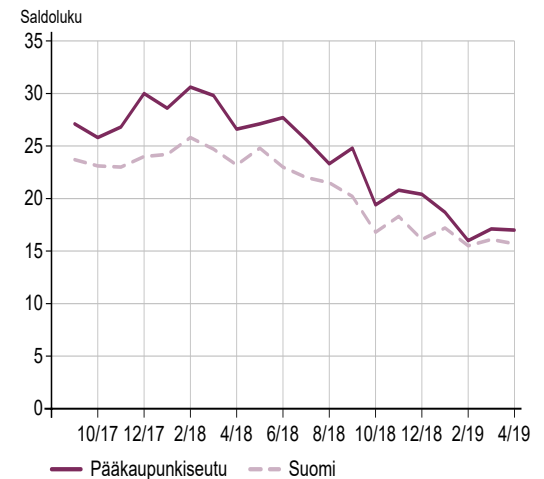
Koko maan palveluyritysten mukaan suhdannetilanteessa ei ole tapahtunut muutoksia ja tilannetta kuvataan hieman tavanomaista suotuisammaksi. Myynti kasvoi varsin hyvin ja kasvun odotetaan jatkuvan myös lähikuukausina. Myös henkilöstömäärän ennakkoidaan jatkavan kasvuaan kesäkuukausien aikana. Lähitulevaisuuden odotukset ovat kuitenkin pysyneet keväällä melko heikkoina, ja suhdanteiden odotetaan aavistuksen hiipuvan kesään mentäessä. Yleisiä suhdannenäkymiä mittaava saldoluku oli huhtikuussa -4 (tammikuussa -5). Kannattavuus parani alkuvuonna hieman ja yritykset arvioivat sekä tuotantokustannusten että myyntihintojen nousevan lähikuukausina. Ammattitaitoisen työvoiman saatavuus on pysynyt edelleen vaikeana, mutta hieman helpottunut talvesta. Suurin kasvun este oli riittämätön kysyntä.

Kuluttajien luottamus laskenut huippulukemista

Kuluttajilla oli viime vuoden alkupuolella vahva luottamus talouden myönteiseen kehitykseen. Loppuvuodesta 2018 ja tänä vuonna luottamus on kuitenkin jonkin verran hiipunut sekä pääkaupunkiseudulla että koko maassa. Tilastokeskuksen kuluttajabarometrin huhtikuun kyselyssä saldoluku sai pääkaupunkiseudulla arvon 17,0 (maaliskuussa 17,1). Vuosi sitten huhtikuussa luku oli selvästi korkeampi, noin 27. Koko maassa saldoluku oli huhtikuussa 15,7 (maaliskuussa 16,1), ja vuotta aiemmin noin 23. Luottamus koko maassa on siis hivenen pääkaupunkiseutua alempi, mutta odotusten lasku on viime aikoina ollut hivenen nopeampaa pääkaupunkiseudulla. Vaikka luottamus onkin laskenut vuosien 2017 ja 2018 huippulukemista, luottamus on yhä sekä pääkaupunkiseudulla että koko massa kuluvan vuosikymmenen keskiarvoa korkeampi.

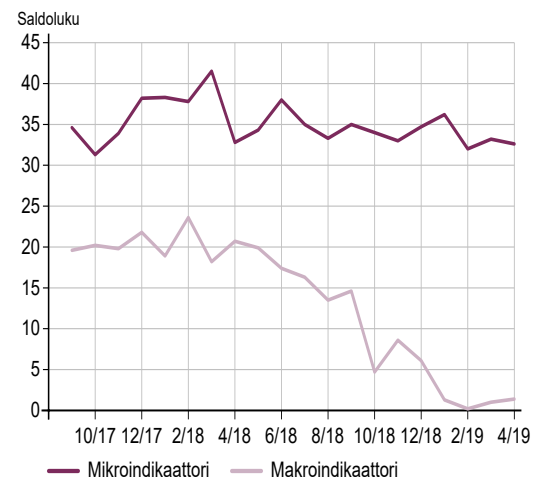
Makroindikaattori, joka kuvaa kuluttajien odotuksia koko maan työllisyys- ja taloustilanteen kehityksestä, sai pääkaupunkiseudulla huhtikuussa arvon 1,4 (maaliskuussa 1,0). Kyseinen saldoluku oli vuosina 2017 ja 2018 poikkeuksellisen korkea, mutta putosi voimakkaasti vuoden 2018 viimeisellä neljänneksellä. Viimeksi saldoluku on ollut nollan tuntumassa kesällä 2016. Pääkaupunkiseudun kuluttajien odotukset liittyen heidän omaan talouteensa ja säästämismahdollisuuksiinsa olivat valoisimmat. Näitä kuvaava mikroindikaattori pysytteli huhtikuussa korkealla tasolla, saaden pääkaupunkiseudulla arvon 32,6 (maaliskuussa 33,2).

Kuluttajien luottamusindikaattori

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

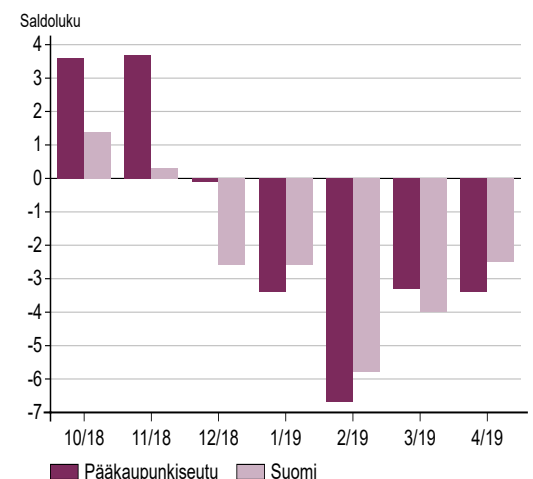
Kuluttajien luottamusindikaattori pääkaupunkiseudulla

Mikroindikaattori: Oma talous ja säästämismahdollisuudet
Makroindikaattori: Suomen talous ja työttömyyden kehitys

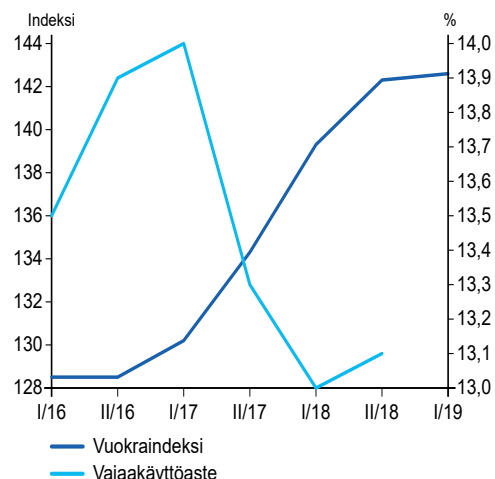
Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kuluttajien ennuste Suomen talouskehityksestä seuraavien 12 kk:n aikana

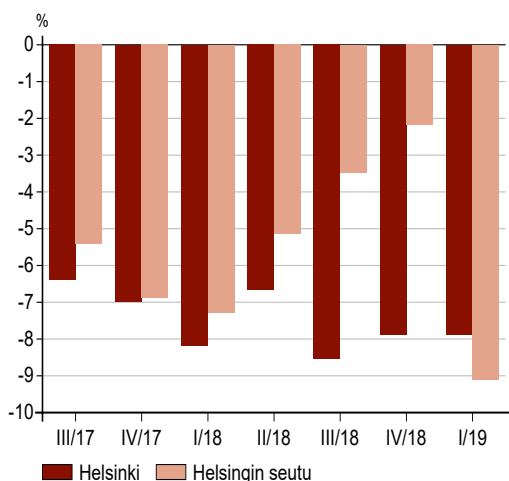
Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Toimistotilojen vuokrat Helsingin keskustassa ja toimitilojen vajaakäyttö pääkaupunkiseudulla

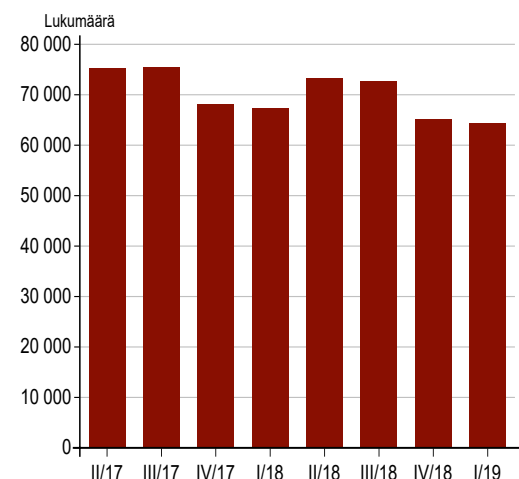
Lähde: KTI Kiinteistötieto Oy ja Catella Property Oy

Poliisin tietoon tulleet varkausrikokset Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus

Perustoimeentulotukea saaneet henkilöt pääkaupunkiseudulla Kuukausikeskiarvo

Lähde: Kela

Toimitilamarkkinat

Toimistotilojen vuokrien nousu hidastunut

KTI Kiinteistötieto OY:n julkaiseman Markkinakatsauksen mukaan Helsingin ydinkeskustan uudet toimestovuokrat nousivat 0,4 prosenttia viimeisimmällä puolivuotisjaksolla. Vuosina 2017–2018 nousu on ollut keskimäärin yli kolme prosenttia vuodessa. Syys–helmikuussa mediaanineliövuokra oli 28–29 euroa. Helsingin ydinkeskustan toimistotilojen vuokria kuvaavan KTI Kiinteistötiedon vuokraindeksin arvo oli viime syys–helmikuussa 142,6, kun vuotta aikaisemmin se oli 139,3.

Hyvinvointi

Varkaudet vähenivät edelleen

Poliisin tietoon tuli tammi–maaliskuussa 9 prosenttia vähemmän Helsingin seudulla tehtyjä varkausrikoksia kuin edellisen vuoden vastaavan ajanjakson aikana. Koko maassa omaisuusrikosten määrä laski 5 prosenttia. Helsingin seudulla poliisin tietoon tuli 8 830 varkautta, joista suurin osa tehtiin Helsingissä.

Varkausrikosten määrä on ollut laskusuunnassa muutaman viime vuoden ajan Helsingin seudulla. Rikosten määrässä on suurta kausivaihtelua, ja niitä tehdään eniten kesäisin.

Perustoimeentulotukea saavien määrä väheni pääkaupunkiseudulla

Tammi–maaliskuussa perustoimeentulotukea saavien henkilöiden määrä väheni 4 prosenttia pääkaupunkiseudulla, kun verrataan kuukausikeskiarvoja edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Määrä väheni sekä Helsingissä, Espoossa että Vantaalla.

Perustoimeentulotuen myöntäminen ja maksaminen siirtyivät kunnilta Kelan hoidettavaksi vuoden 2017 alussa. Perustoimeentulotuen saajien määrät ovat sittemmin vähentyneet pääkaupunkiseudulla. Työttömyyden väheneminen selittää suuren osan perustoimeentulotuen saajien lukumäärän muutoksesta. Osa toimeentulotuen saajista saa myös kuntansa myöntämää täydentävää ja/tai ennaltaehkäisevää toimeentulotukea.

Liikenne ja ympäristö

Lentomatkustajien määrän kasvuvauhti hidastui

Helsinki–Vantaan lentoaseman matkustajamäärä kasvoi tammi–maaliskuussa 4 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Kasvuvauhti hidastui edellisestä vuosineljänneksestä selvästi. Lennoista alle viidesosa oli kotimaisia lentoja ja loput kansainvälistä liikennettä. Kansainvälisistä reittiliikenteen kohteista yleisimpiä olivat Espanja, Saksa ja Ruotsi.

Matkustajamäärä on ollut kasvussa jo parikymmentä vuotta, vaikkakin kasvusuuntauksessa on ollut notkahduksia vuosina 2002, 2009 ja 2012. Viimeisen 12 kuukauden matkustajamäärä oli 60 prosenttia suurempi kuin kymmenen vuotta aikaisemmin.

Julkisen liikenteen matkustajamäärä kasvoi Espoossa ja Vantaalla

Julkisen liikenteen matkustamamäärä lisääntyi Espoossa ja Kauniaisissa 8 prosenttia ja Vantaalla 5 prosenttia tammi-maaliskuussa, kun katsotaan kaupunkien sisäisten linjojen matkustajia ja verrataan niitä edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Helsingissä kasvu pysähtyi. Matkoihin lasketaan kaupunkien sisäisillä busseilla, metrolla, raitiovaunuilla ja Suomenlinnan lautalla tehdyt matkat.

Työmarkkinat

Työllisten määrä kasvoi edelleen maltillisesti

Työllisten määrä lisääntyi Helsingin seudulla 1,4 prosenttia ja koko maassa 1,8 prosenttia tammi-maaliskuussa verrattuna vuoden takaiseen. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan kasvuvauhti on hidastunut hieman koko maassa. Helsingin seudulla työllisten määrän kasvu oli nopeampaa kuin viime vuoden lopulla, mutta hitaampaa kuin vuoden 2018 alkupuolella. Työikäisten määrä kasvaa Helsingin seudulla, mutta pysyy ennallaan koko maan tasolla.

Tammi-maaliskuussa 15–64-vuotiaiden työllisyysaste oli Helsingin seudulla 74,2 prosenttia, mikä oli 1,7 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuotta aiemmin. Myös koko maan työllisyysaste kohosi vuoden takaisesta ja oli 71 prosenttia vuoden 2019 ensimmäisellä vuosineljänneksellä.

Yksityisen sektorin työntekijämäärä lisääntyi

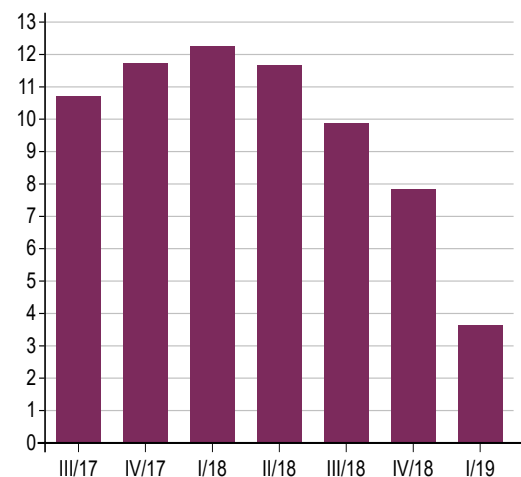
Yksityisellä sektorilla työskentelevien määrä lisääntyi tammi-maaliskuussa 2 prosenttia verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon Helsingin seudulla. Julkisen sektorin työntekijöiden määrä säilyi ennallaan. Valtion työntekijöiden määrä kasvoi, mutta kuntatyöntekijöiden määrä pieneni hieman. Työllisten kokonaismäärä lisääntyi Helsingin seudulla runsaan prosentin verran. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan Helsingin seudulla oli tammi-maaliskuussa 576 800 yksityisen sektorin työntekijää ja 175 600 julkisen sektorin työntekijää.

Koko maassa kehitys oli samansuuntaista kuin Helsingin seudulla. Yksityisen sektorin työntekijämäärä lisääntyi hieman Helsingin seutua nopeammin.

Avoimia työpaikkoja tarjolla ennätysmäärä

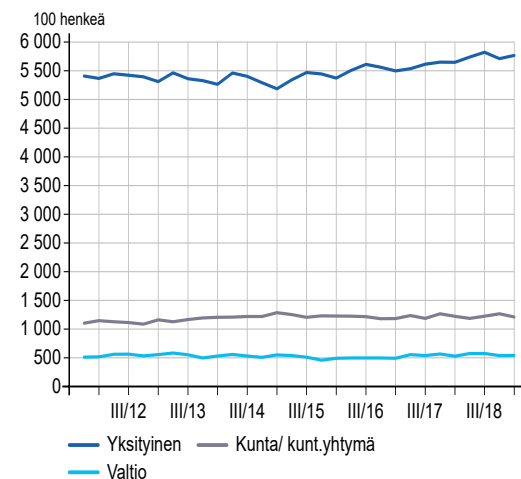
Helsingin seudun työ- ja elinkeinotoimistoissa oli maaliskuun lopussa 31 prosenttia enemmän avoimia työpaikkoja kuin vuotta aikaisemmin. Myös koko maassa avoimien työpaikkojen määrä kasvoi voimakkaasti. Helsingin seudulla oli jokaista avointa työpaikkaa kohden 2,6 työtöntä

Lentoliikenteen matkustajamäärä Muutos (%) edellisestä vuodesta

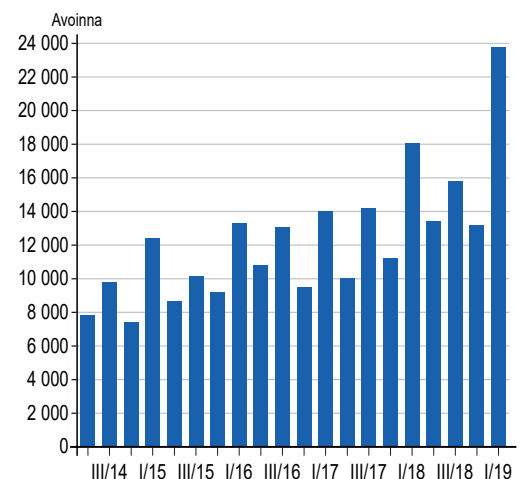
Lähde: Finavia Oyj

Työllinen työvoima työnantajaryhmittäin Helsingin seudulla

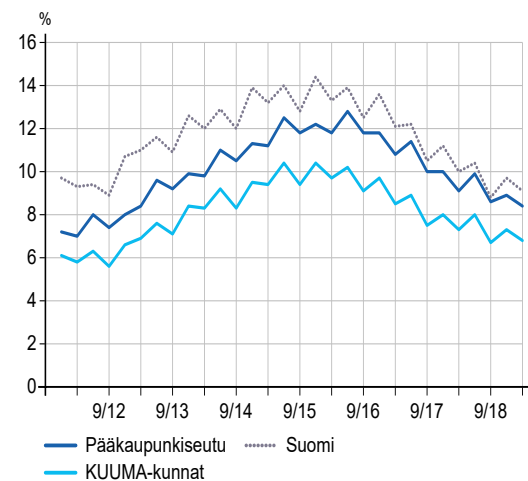
Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Avoimet työpaikat Helsingin seudun työ- ja elinkeinotoimistoissa Kuukauden lopussa

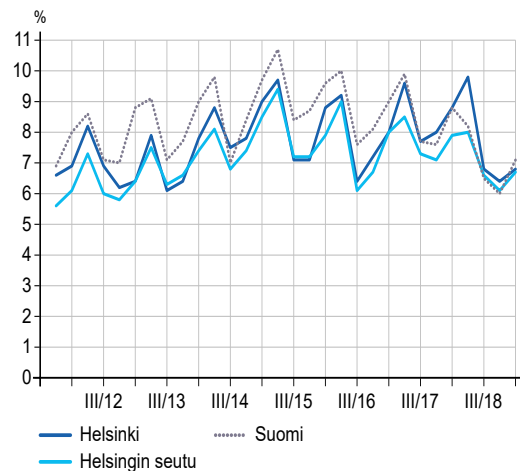
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö

Työttömyysaste työ- ja elinkeinoministeriön mukaan

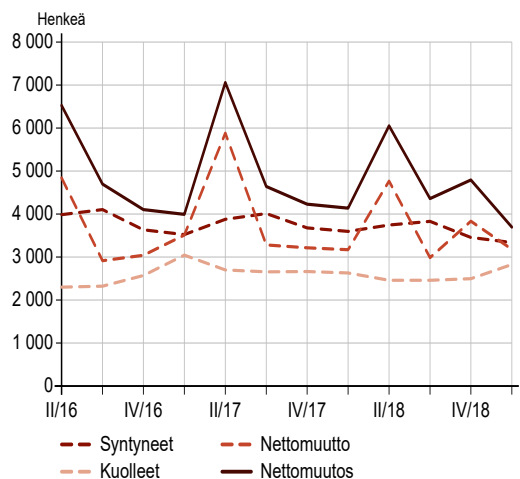
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö

Työttömyysaste Tilastokeskuksen mukaan

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Väestönmuutos Helsingin seudulla

Lähde: Tilastokeskus

työnhakijaa. Avoimia työpaikkoja oli 23 750, mikä oli vajaa kolmasosa koko maan avoimista työpaikoista.

Työ- ja elinkeinotoimistoihin ilmoitettujen avoimien työpaikkojen määrä on kasvanut Helsingin seudulla vuodesta 2015 lähtien.

Työttömyysaste pienenee edelleen

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan työttömyysaste oli Helsingin seudulla 8,0 prosenttia maaliskuun lopussa. Työttömyysaste laski edellisvuodesta 0,7 prosenttiyksikköä. Työttömyysaste oli edellisvuotta pienempi sekä kaikissa pääkaupunkiseudun kunnissa että KUUMA-kunnissa. Koko maassa työttömyysaste laski 0,9 prosenttiyksikköä 9,1 prosenttiin.

Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan työttömyysaste oli Helsingissä 8,8 prosenttia, Espoossa 7,5 prosenttia, Vantaalla 8,3 prosenttia ja KUUMA-kunnissa 6,8 prosenttia maaliskuun lopussa. Työttömien määrä koostuu kuukausittain työ- ja elinkeinotoimistojen rekisteristä ja työvoiman määrä on Tilastokeskuksen rekisteripohjaisen työssäkäyntitilaston tuorein tieto (vuoden 2017 lopusta).

Myös Tilastokeskuksen otospohjaisen työvoimatutkimuksen mukaan työttömyysaste laski Helsingin seudulla 1,2 prosenttiyksikköä. Tammi-maaliskuussa työttömyysaste oli Helsingin seudulla 6,7 prosenttia, Helsingissä 6,8 prosenttia ja koko maassa 7,1 prosenttia.

➔ Väestö

Helsingin seudun väestönkasvu edelleen nopeaa

Ennakkotietojen mukaan Helsingin seudun asukasluku oli noin 1 492 000 maaliskuun lopussa. Seudun väestö kasvoi tammi-maaliskuussa 3 700 hengellä, eli 440 henkeä vähemmän kuin edellisen vuoden vastaavan ajanjakson aikana. Vajaa puolet kasvusta tuli muuttovoitosta ulkomailta. Vuosina 2017 ja 2018 kasvu oli kuitenkin poikkeuksellisen suuri, joten tämän vuoden alun kasvu on hieman vuosikymmenen keskitasoa nopeampaa.

Syntyneiden määrä aleni edelleen. Tammi-maaliskuussa syntyi 3 338 lasta eli 257 vähemmän kuin 2018 alussa. Suhteellisesti eniten, 12 prosenttia, syntyvyys aleni KUUMA-kunnissa. Luonnollinen väestönkasvu vuoden ensimmäisellä neljänneksellä oli seudulla enää 500 henkeä, kun se oli vielä 2010-luvun alussa lähes 2 000 henkeä.

Helsingin seudun väkiluku on kasvanut vuodesta 2004 saakka. Viime syksystä alkaen Helsingin väestönkasvu on kuitenkin hidastunut selvästi ja Espoon ja Vantaan kasvu kiihtynyt merkittävästi.

Pääkaupunkiseudun muuttovoitto kasvoi

Helsingin seutu sai tammi-maaliskuussa muuttovoittoa 3 200 henkeä, eli yhtä paljon kuin vuoden 2018 alussa. Pääkaupunkiseudun saama muuttovoitto kasvoi ja KUUMA-kuntien laski edellisvuodesta.

Helsingin muuttovoitto oli vain 503 henkeä, kun tällä vuosikymmenellä tyypillisesti alkuvuonna se on ollut vähintään kaksinkertainen. Espoo sai muuttovoittoa 1 059 ja Vantaa peräti 1 234 henkeä: molemmat kolminkertaisesti 2010-luvun keskiarvoon verrattuna. KUUMA-kuntien muuttovoitto oli 440 henkeä eli selvästi vähemmän kuin edellisvuonna.

Ulkomainen nettomuutto edelleen korkealla tasolla

Helsingin seutu sai tammi-maaliskuussa muuttovoittoa ulkomailta noin 1 700 henkeä. Muuttovoitto on ollut 1 700–1800 henkeä alkuvuosina 2017–2019, kun vuosina 2010–2016 muuttovoitto oli keskimäärin 1 150 henkeä. Seudulle muutti ulkomailta 3 300 ja seudulta pois 1 600 asukasta. Helsingin, Espoon ja Vantaan saama muuttovoitto oli edellisvuoden alun tasolla, mutta KUUMA-kuntien muuttovoitto väheni ja oli vain 70 henkeä.

Viimeisen vuoden aikana muuttovoitto ulkomailta Helsingin seudulle on vähentynyt kolme prosenttia. Edellisvuoteen verrattuna muuttovoitto kasvoi hieman Vantaalla ja Helsingissä, mutta väheni Espoossa. Ulkomainen nettomuutto sisältää myös ulkomailta muuttavat Suomen kansalaiset, mutta ei muualta Suomesta seudulle muuttavia ulkomaan kansalaisia. Helsingin seutu saa selvästi enemmän muuttovoittoa ulkomaan kansalaisista kuin ulkomailta.

Helsingin seudun muuttovoitto muualta Suomesta pysyi lähes ennallaan

Helsingin seudun muuttovoitto muualta Suomesta oli tammi-maaliskuussa 1 470 henkeä. Vaikka muuttovoitto väheni aavistuksen edellisen vuoden vastaavasta ajanjaksosta, se on edelleen kaksinkertainen verrattuna vuosien 2010–2015 keskitasoon. Helsingin seudulle muutti 6 900 henkeä ja seudulta pois 5 400 henkeä.

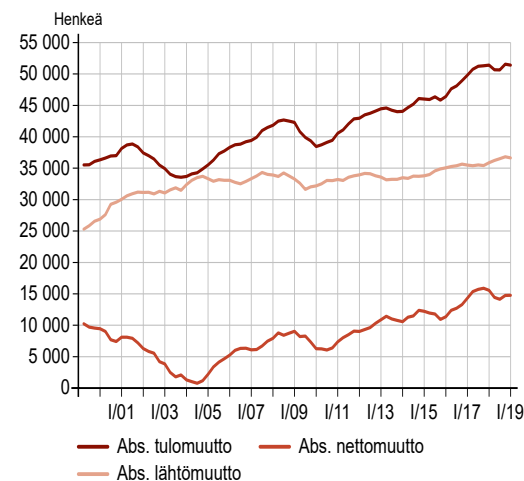
Tammi-maaliskuussa Helsinki sai muuttovoittoa seudun ulkopuolisesta Suomesta 770, Espoo 340, Vantaa 350 ja KUUMA-kunnat 26 henkeä. Edellisvuoteen verrattuna nettomuutto kasvoi Espoossa ja Vantaalla, mutta väheni Helsingissä ja KUUMA-kunnissa.

Espoo ja Vantaa nettosivat asukkaita Helsingistä

Tammi-maaliskuussa Helsingin muuttotappio seudun sisäisissä muuttoissa kohosi 1 000 henkeen, kun se oli edellisvuoden alussa ollut 500 asukasta. Vastaavasti Espoon nettomuutto kasvoi positiiviseksi ja Vantaalla muuttovoitto lisääntyi edelleen. Espoon muuttovoitto muualta Helsingin seudulta oli nyt 300 ja Vantaan 450 henkeä. KUUMA-kuntien muuttovoitto pääkaupunkiseudulta väheni ja oli nyt 340 asukasta.

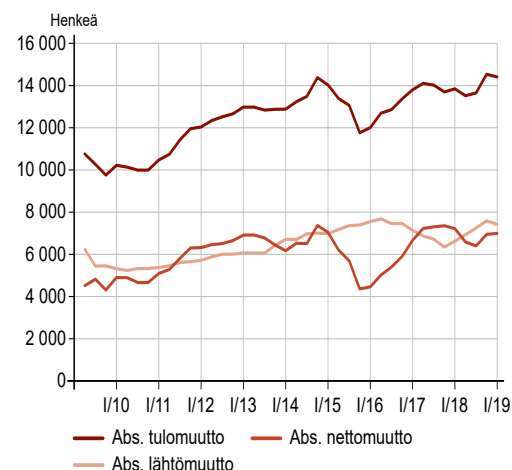
Helsingin muuttotappio seudun sisäisessä muuttoliikkeessä oli viimeisen vuoden aikana lähes 3 500, kun se oli edellisen vuoden aikana 1 540 henkeä. Vastaavasti Vantaan muuttovoitto on kasvanut 1 330:een edellisen vuoden kolmesta sadasta. Myös Espoon muuttovoitto on kasvanut 500:lla.

Väestön muuttoliike Helsingin seudulla Liukuva vuosisumma

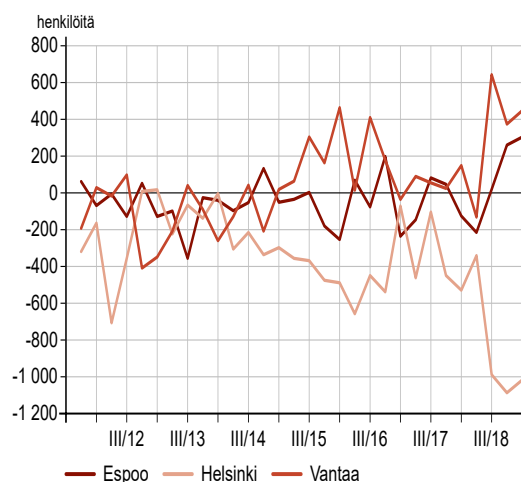
Lähde: Tilastokeskus

Ulkomainen muuttoliike Helsingin seudulla Liukuva vuosisumma

Lähde: Tilastokeskus

Seudun sisäinen nettomuutto Muuttoliike kaupungista seudun muihin kuntiin

Lähde: Tilastokeskus

Helsingin seudun asukkaiden kulkutapojen käyttö vuosina 2012 ja 2018

Elina Brandt

Liikennetutkija, VTT

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä

Helsingin seudun kuntien yhteisessä maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL 2019 -suunnitelmassa yhtenä keskeisenä tavoitteena on, että liikenteen päästöt vähenevät ja kestävien kulkutapojen osuus matkoista kasvaa. Ihmisten liikkumistapojen muutokset ovat siten tärkeässä roolissa tavoitteiden saavuttamisessa. Tässä artikkelissa tarkastellaan Helsingin seudun asukkaiden kulkutapojen käyttöä syksyllä 2018 kerätyn Liikkumistutkimuksen aineiston valossa. Tuloksia verrataan edellisen, syksyllä 2012 tehdyn Liikkumistutkimuksen aineistoon. Miten asukkaiden kulkutapojen käyttö on muuttunut vuodesta 2012 vuoteen 2018? Ovatko liikkumistavat muuttuneet kestävämpään suuntaan? Ovatko muutokset samankaltaisia eri puolilla seutua vai onko kehityksessä nähtävissä eroja?

Kulkutapojen käyttö vuosina 2012 ja 2018

Kuviosta 1 nähdään, kuinka monta matkaa Helsingin seudun eri alueiden asukkaat tekivät henkeä kohti henkilöautolla, joukkoliikenteellä, pyörällä ja kävellen vuosina 2012 ja 2018. Tarkastelu on rajattu Helsingin seudun sisällä tehtyihin matkoihin. Luvut kertovat eri kulkutavoilla tehtyjen matkojen määrän arkivuorokaudessa henkeä kohti. Kulkutavalla tarkoitetaan matkan pääasiallista kulkutapaa eli sitä, jolla kuljettiin matkan pisin osa.

Seudun asukkaat tekivät syksyllä 2018 3,5 matkaa henkeä kohti arkivuorokaudessa. Matkoja tehtiin enemmän kuin syksyllä 2012, jolloin matkojen määrä henkeä kohti oli 3,2. Matkojen määrä kasvoi Helsingissä, Espoossa ja Kauniaisissa sekä kehyskunnissa, mutta pysyi samana Vantaalla.

Liikkumistutkimus 2018

- Kyselytutkimus, jolla selvitetään Helsingin seudun asukkaiden liikkumistapoja.
- Tutkimuksen tekivät HSL, Helsingin seudun 14 kuntaa ja Siuntio.
- Tiedot kerättiin nettikyselyllä ja puhelinhaastatteluilla syys-marraskuussa 2018.
- Tutkimuksen otokseen poimittiin väestörekisteristä 38 720 seitsemän vuotta täyttänyttä asukasta, joista 10 924 vastasi (vastausaste 28 %). Tulokset yleistettiin laajennuskertoimien avulla koskemaan kaikkia seudun asukkaita.
- Lisää tietoa ja tuloksia: www.hsl.fi/liikkumistutkimus2018
- **Matkalla** tarkoitetaan liikkumista paikasta toiseen pihapiirin ulkopuolella. Myös ulkoilulenkit ovat matkoja.
- **Pääasiallinen kulkutapa** on se, jolla vastaaja ilmoitti kulkeneensa matkan kilometreissä pisimmän osuuden.

Vuonna 2018 yleisin kulkutapa Helsingin seudulla oli henkilöauto. Sillä tehtiin 1,3 matkaa arkivuorokaudessa henkeä kohti. Auto oli käytetyin kulkutapa muilla seudun alueilla paitsi Helsingissä, jossa suositumpia olivat sekä kävely että joukkoliikenne. Eniten automatkoja tekivät kehyskuntien asukkaat (1,9) ja vähiten helsinkiläiset (0,8). Automatkoista 80 prosenttia tehtiin auton kuljetajana ja 20 prosenttia matkustajana (HSL 2019).

Automatkoja tehtiin seudulla henkeä kohti yhtä paljon vuosina 2018 ja 2012. Alueiden välillä on kuitenkin eroja kehityksessä. Automatkojen määrä henkeä kohti väheni hieman Helsingissä, kasvoi hieman Espoossa ja Kauniaisissa, pysyi ennallaan Vantaalla ja kasvoi kehyskunnissa.

Myös joukkoliikennematkojen määrä henkeä kohti pysyi samana vuodesta 2012 vuoteen 2018: kumpanakin vuonna seudun asukkaat tekivät 0,8 joukkoliikennematkaa henkeä kohti. Vantaalla joukkoliikennematkat kuitenkin yleistyivät. Joukkoliikennematkoja tehtiin vuonna 2018 henkeä kohti eniten Helsingissä (1,1) ja vähiten kehyskunnissa (0,3).

Pyöräily yleistyi seudulla vuodesta 2012 vuoteen 2018: kun syksyllä 2012 asukkaat tekivät 0,2 pyörämatkaa henkeä kohti, syksyllä 2018 niitä tehtiin 0,3. Pyörämatkat yleistyivät Helsingissä ja kehyskunnissa, mutta vähenivät Vantaalla ja pysyivät ennallaan Espoossa ja Kauniaisissa. Pyörämatkoja tehtiin vuonna 2018 eniten kehyskunnissa (0,4) ja vähiten Vantaalla (0,2).

Seudun asukkaat tekivät syksyllä 2018 arkipäiväkaudessa keskimäärin yhden kävelymatkan. Kävelymatkojen määrä nousi vuodesta 2012, jolloin kävelymatkoja tehtiin 0,8

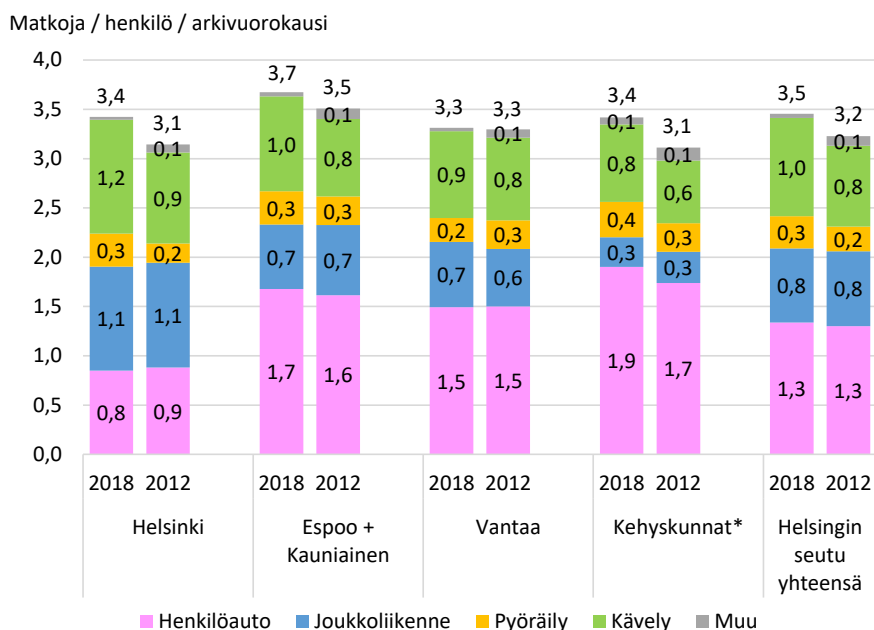
henkeä kohti. Kasvua oli eniten Helsingissä ja vähiten Vantaalla. Kävelymatkat olivat yleisimpiä Helsingissä (1,2) ja harvinaisimpia kehyskunnissa (0,8).

Kestävien kulkutapojen osuus

Kestävien kulkutapojen eli joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn yhteenlaskettu osuus Helsingin seudun asukkaiden matkoista kasvoi kolmella prosenttiyksiköllä vuodesta 2012 vuoteen 2018, 57 prosentista 60 prosenttiin (kuvio 2). Osuus kasvoi sekä pääkaupunkiseudulla että kehyskunnissa. Kasvu oli voimakkainta helsinkiläisillä, jotka tekivät syksyllä 2018 jopa 74 prosenttia matkoistaan kestäville kulkutavoilla.

Helsingissä, Espoossa ja Kauniaisissa sekä kehyskunnissa kestävien kulkutapojen osuuden kasvu johtuu kävely- ja pyöräilymatkojen yleistymisestä (ks. kuvio 1). Vantaalla puolestaan osuutta kasvatti kävelyn ja joukkoliikennematkojen yleistymisen.

Kuvio 1. Helsingin seudun asukkaiden seudun sisällä tekemien matkojen määrä kulkutavoittain (matkan pääasiallinen kulkutapa) vuosina 2018 ja 2012 asuinalueen mukaan.

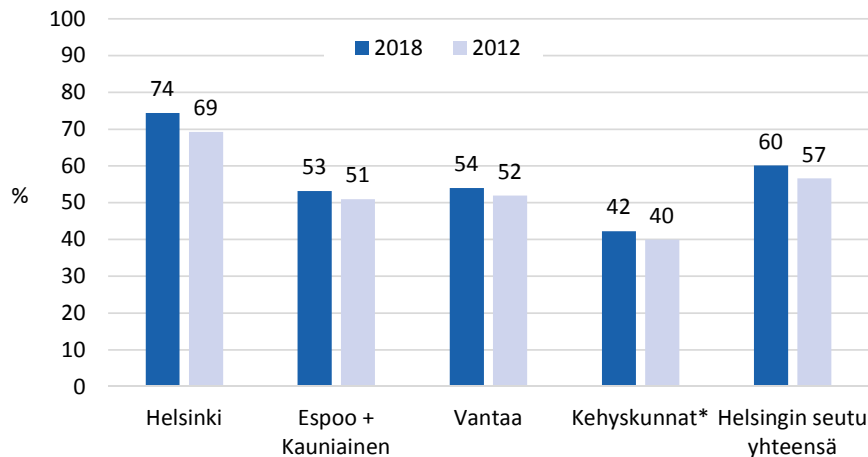

*) Vuonna 2018 kehyskuntien ryhmä sisältää 10 Kuuma-kunnan lisäksi myös Siuntion.

Lähteet: HSL:n Liikemistutkimukset vuosilta 2018 ja 2012.

Valokiilassa

Kuvio 2. Kestävien kulkutapojen (joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn) osuus (%) seudun sisäisistä matkoista Helsingin seudulla vuosina 2018 ja 2012 asuinalueen mukaan.

*) Vuonna 2018 kehyskuntien ryhmä sisältää 10 Kuuma-kunnan lisäksi myös Siuntion.

Lähteet: HSL:n Liikkumistutkimukset vuosilta 2018 ja 2012.

Johtopäätökset

Merkittävin muutos Helsingin seudun asukkaiden kulkutapojen käytössä vuodesta 2012 vuoteen 2018 on kävelyn ja pyöräilyn yleistymisen. Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita on parannettu seudulla viime vuosina, ja myös sää suosi tutkimusvuonna näitä kulkumuotoja: syksy 2018 oli lämmin ja vähäsateinen verrattuna syksyyn 2012. Kävely- ja pyörämatkojen yleistymisen ansiosta kestävien kulkutapojen osuus seudulla kasvoi.

Joukkoliikenne- ja automatkojen määrät henkeä kohti eivät muuttuneet seudulla vuodesta 2012 vuoteen 2018. Kehitys oli kuitenkin eri suuntaista eri alueilla. Helsingissä automatkat henkeä kohti vähenivät hieman. Vantaalla puolestaan joukkoliikennematkat henkeä kohti kasvoivat. Vuonna 2015 avattu kehärata on ilmeisesti vastannut vantaalaisten joukkoliikennetarpeisiin. Espoossa marraskuussa 2017 avattu länsimetro ja Etelä-Espoon bussilinjastojen uudistus vuoden 2018 alussa ovat toistaiseksi vaikuttaneet espoolaisten joukkoliikenne- ja automatkojen määriin henkeä kohti vain vähän. Kehyskunnissa joukkoliikenne ei tarjoa vartenotettavaa

vaihtoehtoa autoilulle, vaan automatkoja tehtiin henkeä kohti aikaisempaa enemmän. Toisaalta kävelyn ja pyöräilyn yleistymisen nosti kestävien kulkutapojen osuutta myös kehyskunnissa.

Lähteet

HSL (2019): Liikkumistutkimus 2018: Kulkutapojen käyttö Helsingin seudulla. https://www.hsl.fi/sites/default/files/uploads/liikkumistutkimus_2018_kulkutapojen_kaytto_helsingin_seudulla.pdf

Helsingin seutu:

Pääkaupunkiseutu ja KUUMA-kunnat

Pääkaupunkiseutu:

Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa

KUUMA-kunnat:

Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti

Uusimaa:

Uudenmaan maakunta

Helsingin kaupunkimittausosasto, alueen kunnat ja HSY, 2013

Julkaisun tuotannon, asuntomarkkinoiden, rikollisuuden, matkailijoiden yöpymisten ja väestön luvut ovat ennakkotietoja, jotka tarkentuvat lopullisiin tilastoihin.

Käsitteitä

Avoimet työpaikat

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastoon sisältyvät ne avoimet työpaikat, jotka työnantaja ilmoittaa täytettäväksi työ- ja elinkeinotoimiston (TE-toimisto) avulla. Kuukauden viimeisen työpäivän poikkileikkaus.

Julkisen liikenteen matkustajat

Helsingin, Espoon ja Kauniaisten sekä Vantaan sisäisen bussiliikenteen, metron, raitiovaunujen ja Suomenlinnan lautan matkustajat. Metroon nousseet matkustajat jaettu Espoosta ja Helsingistä nousseisiin matkustajiin. Ei sisällä seutulinjojen busseilla ja lähijunilla tehtyjä matkoja.

Omaisuusrikollisuus

Sisältää varkausrikokset ja rikosilmoitukset niistä, eli varkaudet, törkeät varkaudet ja näpistykset.

Saldoluku

Saldoluvulla kuvataan odotuksia suhdanne- ja kuluttajabarometrissä. Luku saadaan, kun myönteisten vastausten prosenttiosuuksista vähennetään kielteisten vastausten prosenttiosuudet. Positiivinen luku kuvaa myönteisiä odotuksia.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Toimeentulotuen määrä määräytyy asiakkaan välttämättömien menojen mukaan. Perustoi-

meentulotuen myöntäminen ja maksaminen siirtyivät kunnilta Kelan hoidettavaksi vuoden 2017 alussa.

Tuotanto

Kuvaa alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiviteettia.

1) Helsingin seutu: Toimialoittaisten tuotannon kehitystä ennakoivien indikaattorien perusteella konstruoitu Helsingin seudun tuotannon ennakoiva kuvaaja. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto perustuu indikaattoreiden ennakoarvioihin. Tietolähde: Kaupunkitutkimus TA Oy.

2) Suomi: Tilastokeskuksen kansantalouden neljännesvuositilinpäivän bruttokansantuote kiintein hinnoin. Tuorein neljännes on Tilastokeskuksen julkaisema kokonaistuotannon ennakkotieto.

Työnvälitystilasto

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) tilasto, joka perustuu työnhakijoiden rekisteriin.

Työttömyysaste

Työttömien osuus työvoimasta. Tilastokeskuksen työttömyysaste perustuu työvoimatutkimukseen ja työ- ja elinkeinoministeriön työttömyysaste työnvälitystilastoon, minkä vuoksi ne poikkeavat jonkin verran toisistaan.

Työvoimatutkimus

Tilastokeskuksen otospohjainen kuukausittain tehtävä haastattelututkimus.

Väestö 31.3.2019*	Helsinki	Espoo	Vantaa	KUUMA-kunnat	Helsingin seutu	Uusimaa	Muu Suomi pl. Helsingin seutu	Suomi
Väkiluku	648 553	285 018	229 593	322 780	1 495 493	1 674 702	4 022 900	5 518 393
Väestönmuutos vuoden alusta	511	1 386	1 427	390	3 648	3 678	-3 174	474
Väestönmuutos, %	0,1	0,5	0,6	0	0,2	0,2	0	0,0
Muuttovoitto	503	1 059	1 234	440	3 182	3 408	671	3 853

Työmarkkinat I/2019

Työlliset (TK)	..	..	..	..	753 400	842 600	1 759 500	2 512 900
Muutos vuoden takaisesta, %	..	..	..	..	1,4	1,8	1,9	1,8
Työttömät (TEM, 3/19)	30 300	10 740	9 830	10 950	62 060	68 770	176 250	238 310
Työttömyysaste, % (TEM, 3/19)	8,8	7,5	8,3	6,8	8,0	8,0	9,5	9,1
Työllisyysaste, % (TK)	..	..	..	..	74,2	74,3	69,8	71,0

Hyvinvointi I/2018

Yleisen asumistuen saajat (3/19)	63 940	18 970	17 210	13 310	113 760	120 890	260 880	374 640
Muutos vuoden takaisesta, %	-1,5	1,8	2,2	0,5	0,1	-0,2	-2,1	-1,5
Kotihoidontuen saajat	7 950	4 020	3 120	3 660	18 820	20 410	37 320	56 140
Muutos vuoden takaisesta, %	-0,8	-1,1	-4,1	-4,7	-2,1	-2,9	-7,8	-6
Perustoimeentulotuen saajat	36 100	13 490	14 710	10 690	75 290	80 800	134 020	209 220
Muutos vuoden takaisesta, %	-5,7	-3,4	-2,3	-2,2	-10,7	-4,1	-1,8	-2,7

*Ennakkotieto.

Helsingin Seudun Suunnat

Helsingin Seudun Suunnat antaa ajankohtaista tietoa seudun kehityksestä. Verkkosivusto päivittyy jatkuvasti, ja pdf-julkaisu ilmestyy neljä kertaa vuodessa.

www.helsinginseudunsuunnat.fi

Tilaa uutiskirje:

www.helsinginseudunsuunnat.fi/uutiskirje

Uutiskirje ilmestyy vuonna 2019

viikolla 11, 25, 38, 51

Toimitus ja julkaisija

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus ja -tilastot

PL 550

Helsingin kaupunki

00099 Helsingin kaupunki

Lisätietoja

Jenni Erjansola

p. 09 310 36365

seudunsuunnat@hel.fi

ISSN 1796-7287

HSS
vuodesta
1996

Kustantajat

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus- ja -tilastot

Espoon kaupunki, strategiayksikkö

Vantaan tietopalveluyksikkö

Uudenmaan liitto

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY)

Helsingin seudun kauppakamari